

แนวทางการปรับปรุงรายได้ประชาชาติของประเทศไทย อนุกรมใหม่

(พ.ศ.2533-2553)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) มีแผนงานการศึกษาและปรับปรุงรายได้ประชาชาติของประเทศไทย (National Accounts of Thailand) อนุกรมใหม่ ย้อนหลังถึงปี พ.ศ.2533 โดยตารางสถิติสำหรับอนุกรม พ.ศ.2533-2553 คาดว่าจะแล้วเสร็จและเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของ สศช. ได้ภายในสิ้นเดือนธันวาคม 2554 ภายหลังจากการสัมมนาเพื่อเผยแพร่และรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ส่วนเอกสารฉบับสมบูรณ์ซึ่งจะประกอบด้วยบทวิเคราะห์และตารางสถิติรวมทั้งข้อชี้แจงต่าง ๆ คาดว่าจะสามารถจัดทำแล้วเสร็จและเผยแพร่ได้ภายในเดือนมกราคม 2555 ดังนั้นเอกสาร “รายได้ประชาชาติของประเทศไทย พ.ศ.2552 (National Income of Thailand 2009)” จะถือเป็นฉบับสุดท้ายของอนุกรมปัจจุบัน

การปรับปรุงรายได้ประชาชาติของประเทศไทยครั้งนี้ ครอบคลุมทั้งมูลค่า ณ ราคาประจำปี (at current market prices) และมูลค่า ณ ราคาคงที่ (at constant prices) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับเปลี่ยนปีฐานรายได้ประชาชาติด้วยการนำแนวคิดใหม่มาใช้ ที่เรียกว่า Chain Volume Measures หรือ CVM แทนการจัดทำแบบปีฐานที่มีราคาถ่วงน้ำหนักคงที่ (Fixed-Weighted Volume Measures) ที่ใช้อยู่ในอนุกรมปัจจุบัน

ทั้งนี้ การปรับเปลี่ยนปีฐานรายได้ประชาชาติของประเทศไทยซึ่งนับจนถึงปัจจุบันได้ดำเนินการมาแล้ว 4 ครั้งคือ ครั้งแรกใช้ปีฐานราคาคงที่ปี พ.ศ.2499 สำหรับอนุกรม พ.ศ.2494-2506 ที่ถือเป็นอนุกรมแรกที่มีการจัดทำขึ้นในประเทศ ครั้งที่สองใช้ปีฐานราคาคงที่ปี พ.ศ.2505 สำหรับรายได้ประชาชาติอนุกรม พ.ศ.2503-2518 ซึ่งเป็นชุดแรกที่มีการนำเสนอค่าสถิติตามระบบมาตรฐาน ครั้งที่สามใช้ปีฐานราคาคงที่ปี พ.ศ.2515 สำหรับอนุกรม พ.ศ.2513-2533 โดยได้เพิ่มเติมรายได้ประชาชาติด้านรายได้ ทำให้การจัดทำรายได้ประชาชาติของไทยมีครบถ้วนทั้ง 3 ด้านคือ ด้านการผลิต ด้านการใช้จ่าย และด้านรายได้ สำหรับอนุกรมปัจจุบันใช้ปีฐานราคาคงที่ปี พ.ศ.2531 ดังที่ได้เผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์ของ สศช.

การปรับเปลี่ยนปีฐานรายได้ประชาชาติทั้ง 4 ครั้งดังกล่าว เป็นการปรับปรุงโครงสร้างราคาสินค้าและบริการของปีที่ใช้เป็นน้ำหนักในปีฐานให้ทันสมัยขึ้น ส่วนแนวคิดในการประมวลผลรายได้ประชาชาติโดยรวมยังคงใช้วิธีการแบบเดิมคือ เป็นการคำนวณแบบปีฐานที่มีราคาถ่วงน้ำหนักคงที่ (Fixed-Weighted Volume Measures) ในการปรับปรุงครั้งนี้ได้พิจารณาจัดทำตามระบบบัญชีประชาชาติสากลล่าสุดหรือ System of National Accounts: SNA ที่ได้แนะนำให้วัดรายได้ประชาชาติหรือ GDP มูลค่าที่แท้จริงในลักษณะของการวัดแบบปริมาณลูกโซ่ (Chain Volume Measures: CVM) เนื่องจากให้ผลการวัดอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจได้ดีกว่าการวัดแบบปีฐานคงที่ในลักษณะเดิม ประกอบกับ สศช.ได้ทำการศึกษาทั้งด้านทฤษฎี การทดสอบข้อมูลเชิงประจักษ์โดยเปรียบเทียบผลการศึกษากับพื้นฐานข้อมูลชุดเดียวกัน

ซึ่งได้ผลสอดคล้องกับทฤษฎีที่ว่า การคำนวณโดยใช้ปีฐานคงที่ ก่อให้เกิดผลของ substitution bias และผลกระทบจากปัญหาเทคนิคที่เรียกว่า Laspeyres-Paasche Gap ส่วนการคำนวณรายได้ประชาชาติแบบ CVM แม้ว่าจะก่อให้เกิดค่า Non-Additivity คือผลรวมจากรายการย่อยแตกต่างจากรายได้ประชาชาติรวม อย่างไรก็ตาม รายได้ประชาชาติแบบ CVM ให้ผลอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สะท้อนข้อเท็จจริงได้ดีกว่าแบบปีฐานคงที่ โดยเฉพาะในกรณีที่ปีฐานเก่ามากเกินไปทั้งในทางทฤษฎีและจากข้อมูลเชิงประจักษ์ ในกรณีของประเทศไทย

แนวคิดการวัดรายได้ประชาชาติแบบ CVM กล่าวโดยสรุปคือ การวัดการเปลี่ยนแปลงเชิงปริมาณของการผลิตหรือการใช้จ่าย ณ ราคาคงที่ ในปีติดกัน แทนการวัดในราคาปีฐานที่อยู่ห่างกัน เรียกว่า Direct index เป็นคู่ ๆ หรือสามารถสรุปขั้นตอนเป็น 2 ระดับ คือ

(1) การคำนวณราคาคงที่โดยถ่วงน้ำหนักด้วยราคาปีก่อนหน้าในกรณี Laspeyres Volume Measure ในแต่ละปีเป็นเบื้องต้นในลักษณะที่เป็น Direct index และ

(2) ทำการเชื่อมโยงในแบบที่เรียกว่า Chain linking (cumulating period-to-period growth) หรือเชื่อมอัตราการขยายตัวแต่ละปีแบบสะสมจากปีเริ่มต้นเป็นลักษณะที่เรียกว่า Chain index เพื่อให้เป็นข้อมูลที่ต่อเนื่องเป็นอนุกรม ทำให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลในแต่ละปีที่ไม่ติดกันได้ตลอดอนุกรม

อย่างไรก็ตาม การเชื่อมโยงดังกล่าวจะทำให้เกิดคุณลักษณะแบบ Non-Additive หรือผลรวมของมูลค่าส่วนย่อยไม่เท่ากับมูลค่าส่วนรวมที่เกิดจากการทำ CVM โดยตรง หรือเกิดการสูญเสียคุณสมบัติของการบวกที่เป็นจุดเด่นของการจัดทำรายได้ประชาชาติแบบปีฐานคงที่ แต่การจัดทำรายได้ประชาชาติแบบ CVM จะให้ทิศทางและอัตราการขยายตัวที่ถูกต้องกว่าแบบปีฐานคงที่ดังได้กล่าวไว้ในตอนต้น

ด้วยเหตุนี้ สศช. จึงได้ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดทำรายได้ประชาชาติของประเทศไทย มูลค่าที่แท้จริงจากปัจจุบันที่ใช้วิธีปีฐานคงที่ มาเป็นวิธีแบบ CVM พร้อมทั้งปรับปรุงด้านต่าง ๆ ไปพร้อมกัน โดยเฉพาะการเพิ่มเติมธุรกรรมทางเศรษฐกิจให้มีความครบถ้วนมากขึ้น ทั้งด้านการผลิต ด้านการใช้จ่าย และด้านรายได้ เช่น บริการธุรกิจอื่น ๆ บริการสถาบันการเงินที่มีไชนาคาร (Non-Banks) บริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ องค์กรไม่แสวงหากำไร บริการด้านหอพัก การประปาเอกชน บริการด้านการขนส่งและคมนาคม อาทิ รถตู้เอกชน จักรยานยนต์รับจ้าง เครื่องบินเช่าเหมาลำ สถานที่เก็บสินค้า บริการจัดส่งสินค้า บริการโทรทัศน์ทางสายเคเบิล บริการถ่ายทอดสัญญาณทางดาวเทียม และบริการระบบสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต รวมทั้งเพิ่มเติมค่าใช้จ่ายในการสำรวจหาแหล่งปิโตรเลียม (Mineral exploration) ของรัฐวิสาหกิจ การสำรวจแหล่งแร่ของภาคเอกชน และค่าใช้จ่ายด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และเพิ่มเติมการใช้จ่ายบริการทางการเงินที่ประเมินขึ้นทางอ้อมทั้งของรัฐบาลและครัวเรือน เป็นต้น

จึงกล่าวได้ว่า การปรับปรุงรายได้ประชาชาติของประเทศไทยในครั้งนี้ ครอบคลุมทั้งมูลค่า ณ ราคาประจำปี และมูลค่า ณ ราคาคงที่หรือมูลค่าที่แท้จริง โดยปรับปรุงย้อนหลังถึงปี พ.ศ.2533 ดังได้กล่าวไว้ในตอนต้น

ดูรายละเอียดแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนปีฐานรายได้ประชาชาติ ของประเทศไทย ได้ในเอกสารประกอบการสัมมนาและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตามรายชื่อด้านล่าง ซึ่งได้เผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์ของ สศช. หรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ สำนักบัญชีประชาชาติ โทรศัพท์ 0-2280-4085 ต่อ 6166 หรือ 6171 หรือ e-mails: Somjit@nesdb.go.th หรือ Apichai-t@nesdb.go.th หรือ โทรสาร 0-2281-2466

กิจกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงรายได้ประชาชาติของประเทศไทย อนุกรมใหม่

1. วันที่ 20 กันยายน 2547: การสัมมนาวิชาการเศรษฐกิจมหภาคและบัญชีประชาชาติ ประจำปี 2547 “การเปลี่ยนปีฐานรายได้ประชาชาติ ของประเทศไทย” ที่ www.nesdb.go.th \บัญชีประชาชาติ\การปรับปรุงและการเปลี่ยนปีฐานรายได้ประชาชาติ
2. วันที่ 18 พฤศจิกายน 2548 : การสัมมนา ภายใต้โครงการเปลี่ยนปีฐานสถิติรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ระยะที่ 1 ที่ www.nesdb.go.th \บัญชีประชาชาติ\การปรับปรุงและการเปลี่ยนปีฐานรายได้ประชาชาติ
3. มีนาคม 2549 : บทความเรื่อง “ปีฐาน” เผยแพร่ในจดหมายข่าวบัญชีประชาชาติ ฉบับปฐมฤกษ์ไตรมาส 1/2549 ที่ www.nesdb.go.th \บัญชีประชาชาติ\Newsletter
4. มีนาคม 2550 : บทความเรื่อง “ทำอย่างไรหากต้องพัฒนาระบบบัญชีประชาชาติของประเทศไทยไปสู่ระบบ ค.ศ.1993” เผยแพร่ในจดหมายข่าวบัญชีประชาชาติฉบับไตรมาส 1/2550 ที่ www.nesdb.go.th \บัญชีประชาชาติ\Newsletter
5. วันที่ 19 กันยายน 2550 : การสัมมนา ภายใต้โครงการเปลี่ยนปีฐานสถิติรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ระยะที่ 2 ที่ www.nesdb.go.th \บัญชีประชาชาติ\การปรับปรุงและการเปลี่ยนปีฐานรายได้ประชาชาติ
6. มีนาคม 2551 : บทความเรื่อง “แนวทางการปรับปรุงการจัดทำรายได้ประชาชาติมูลค่าที่แท้จริงแนวใหม่ โดยวิธีดัชนีลูกโซ่” เผยแพร่ในจดหมายข่าวบัญชีประชาชาติฉบับไตรมาส 1/2551 www.nesdb.go.th \บัญชีประชาชาติ\Newsletter
7. วันที่ 19 กันยายน 2554 : การประชุมระดมความคิดเห็นต่อผลการจัดทำรายได้ประชาชาติของประเทศไทย อนุกรมใหม่ แบบ CVM